

Znaky školní zralosti

1. Tělesná zralost

Tělesnou zralost dítěte posuzuje zpravidla lékař.

2. Duševní zralost

Duševní zralost zahrnuje poznávací a rozumové schopnosti. Předpokladem pro vstup do školy je dosažená úroveň **zrakového a sluchového vnímání, rozumových schopností, paměti, řeči a motoriky**. Rozumová zralost je v komplexní zralosti nejzávažnějším činitelem.

Zralost zrakového vnímání

Dítě by mělo být schopné odlišit od sebe různé tvary a umět pojmenovat čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník. Mělo by znát tvary alespoň některých písmen a číslic.

- najít, co do skupiny nepatří podle tvaru, velikosti, barvy
- vyhledat rozdíly ve zdánlivě stejných obrázcích
- skládat a rozkládat obrázky rozstříhané na části
- vyhledat věci na obrázku s pojmy dole/nahoře, vpravo/vlevo vzadu/vpředu/uprostřed

Zralost sluchového rozlišování

Dítě by mělo poznat první hlásku ve slově, procvičovat se v rozkladu slov na hlásky a naopak.

- rozlišit různé zvuky
- zopakovat jednoduchý rytmus
- rozlišit první hlásku ve slově (Co slyšíš na začátku slova PES? Odpověď: Na začátku slyším P)

Rozumové schopnosti

Chápání světa by u budoucích prvňáčků mělo být již více realistické.

- chápat jednoduché pojmy související s časem (včera-dnes-zítř, ráno-poledne-večer) a být schopné řadit události chronologicky podle děje
- znát základní barvy i doplňkové (oranžovou, hnědou, růžovou, fialovou)
- mít určité početní vědomosti a dovednosti (Kolik nohou má pes? Kolik je dnů v týdnu?)
- umět počítat do 10
- přidávat a ubírat z množství věcí (stačí do pěti), vědět, kde je více, kde je méně
- ukázat správný počet na prstech či vybrat z hromádky předmětů požadovaný počet

Paměť

- zopakovat přesně větu, kterou dítěti řekneme
- pamatovat si instrukce či drobné úkoly jdoucí po sobě ("Jdi do kuchyně, vezmi tam hrneček a přines mi ho.")
- přednést básničku či zazpívat nějakou písničku
- poznat a vyprávět známé pohádky
- znát svoje jméno a příjmení, věk, adresu

Řeč

Úroveň vývoje řeči je spolehlivým ukazatelem školní zralosti.

- výslovnost bez závažnějších vad
- schopnost vyjadřovat své myšlenky ve větách (5 slov)
- mít dostatečnou slovní zásobu – 3500 slov

Grafomotorika

- správný úchop tužky
- vybarvovat plochy bez přetahování, nedotažení či odbytí jen vyčmáráním
- schopnost napodobit geometrické tvary
- namalovat obrázek např. domeček, který by měl být bohatý (propracovaný) na detaily

3. Sociální a citová zralost

Úspěch ve škole je též podmíněn určitou duševní vyspělostí, samostatností, **emocionální stabilitou**, odolností a schopností přijmout i případný neúspěch.

- být schopné přizpůsobit se skupině, dětskému kolektivu
- přijmout roli žáka, spolužáka
- být samostatné
- podřídit se autoritě
- vykat dospělým, pozdravit při setkání, poprosit při žádosti o věc, poděkovat
- umět se obléknout bez cizí pomoci, obout si boty a zavázat tkaničky na kličku
- mít osvojené hygienické návyky
- schopnost přiměřeně reagovat na vnější podněty
- dokázat se adaptovat na nové podmínky
- schopnost regulace pozornosti vůlí
- překonávat překážky a vyvinout úsilí ke splnění úkolu

Pracovní zralost

- projevovat zájem o činnosti podobající se školním úkolům (např. úkoly v dětských časopisech)
- manipulovat obratně a kontrolovaně s malými předměty (správný úchop nůžek a stříhání)

Prvotní rady a doporučení:

- **Správný úchop tužky, pastelky**
- **Rozvoj slovní zásoby**
- **Odstranění vadné výslovnosti**
- **Důsledné dodržování nastavených pravidel a řádu**
- **Rozvíjet jemnou a hrubou motoriku dítěte**
- **Číst a vyprávět dětem pohádky**